

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, izimili nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Sprava na Kranjskem.

Naš poziv, naj bi se oglašali volilci in izrekli svoje mnenje glede sprave mej slovenskima strankama na Kranjskem, ni ostal brez odmeva. Dobili smo več dopisov, katere prijavimo po vrsti, kakor so nam došli. Moralno odgovornost za vsebino teh člankov morajo nositi g. dopisniki sami.

I.

(Glas iz meščanstva.)

Govorimo odkritosrčno in ne imejmo sami sebe in naroda za norca!

Nekateri naši državni poslanci so se odzvali vabilu dr. Šušteršiča in premišljali o spravi mej narodnima strankama na Kranjskem.

Sklenili so, delati za spravo mej deželnozborskimi poslanci. Ko bo s temi spravljeno vse v red, potem je baje tudi sprava v redu. Kaj narod, občinstvo, volilci o tem vprašanju mislijo, za to ne vprašajo. Če pride bakcil poslanca v človeka, ima tak človek navadno vse drugačne pojme o kaki stvari, kakor prej, pred vsem si pa misli, da ima on in da imajo njegovi drugovi-poslanci vse odločevati. Tega se bodo morali tudi slovenski poslanci radikalno odvaditi, vsaj tisti, ki imajo zastopati meščanstvo.

Tako jim lahko že danes povemo, da slovensko meščanstvo po veliki večini sploh ni za spravo s kranjskim klerikalizmom in celo ne z ono, katero ponuja dr. Šušteršič, oproda bivšega škofa dr. Missie. Timeo Danaos! Pred vsem je na znanje vzeti, da je dr. Missia v klerikalni avstrijski stranki jeden glavarjev in mož, ki gleda Slovenstvo samo s stališča hirarhičnega politika. Šteje mu le po številu poslancev, katere zamore pridobiti konservativna stranka pri Slovencih. V drugem mu je slovenska narodnost zadnja skrb. Dokler je bil še naš škof, je hotel udušiti vsako drugo politiko-vanje na Kranjskem, ki bi klerikalni politiki nasprotovalo. Vzgojil je v svojih klerikih divjo jato, ki se je zagrizla v vse, kateri si mislijo uravnava sveta drugače, s stališča familijarnega svojega živ-

ljenja. Pridobil je s temi gonjači precej poslancev v državni zbor. Samo troje, ali morda še manj, se jih ni podalo pod njegovo skrivljenko. Ali vkljub temu ni ne malo upognil vratu našega slovenskega meščanstva, a s samim kmetom ni dosti doseči, nazadnje bi kmetje hoteli z meščani hoditi, ker jih vežejo gmotne vozi na iste in ker živijo njihovi sinovi v meščanstvu. Ta bojeviti škof danes tudi ve, da kmet ni odkritosrčen prijatelj duhovenski politiki. Poslednja bitka na Notranjskem ga je podučila, da ni varno se podajati s kranjskim kmetom za farovško kašto na lov; tlaka in desetina sta zapisali s krvjo na kmetске bajte: varuj se jih! In tudi kmet začneja uvidevati, da se v sedanjem času ne izhaja s samo molitvijo. Socijalno kmetško vprašanje vstaja in naš bivši cerkveni glavar voha v zraku nekaj nevarnega, ako se količkaj pusti prodirati meščanstvu s svojimi nazori v kmetске kroge.

Udušiti se to liberalno meščanstvo ni dalo. Kakor so se naši kleriki potili in ogrizli, kar jim je prišlo pod zobe, vstajalo je in se hoče še bolje organizovati. Tudi ni hasnilo, da se je dr. Gregorič s Kobljarjem spustil z verige. Slabe nosove je izbrala za to delo ekselencja Missia. Pred letom še „nič sprave“, „ni mogoča“, „principijalno nasprotstvo“, je pisal „Slovenec“; po notranjski bitki pa nakrat: „duhovni ne strmiyo za prevlado duhovenstva“. — „Dokler ne bo vsako važno mesto na Kranjskem zasedeno po dobrih katoličanih, se mi kleriki ne moremo z bojišča podati; le če je vse liberalstvo pokončano, se podamo zopet v naše „nauke“, — tako nekako pisali so v „Slovencu“ naduti kleriki in ko se je „Slovenec“ s svojo „25“ letnico blamiral, je z veliko ošabnostjo kazal na pridobitve klerikalizma na Kranjskem. Popolnoma pijani so bili ti kranjski duhovniki zmage in liberalno meščanstvo so grdili, kakor morejo le neomikane, divje narave. S sataničnem veseljem so vsaki dan kakega liberalnega meščana mesarili po predalih farovških listov in z brutalno neusmiljenostjo materialno uničili celo vrsto eksistenc.

Zdaj pa pribaja Missijev oproda dr. Šušteršič

z oljko v rokah z Dunaja domov, ko Missija odhaja, in kar samo mleko se cedi iz njegovih ust: „Zdaj je čas sprave, — glavna ovira gre iz dežele — na Dunaju je vse pripravljeno, da Slovenci zasedejo vse vladne fotelje! Ali pogoj je: v deželnem zboru se morajo liberalni in klerikalni poslanci v jeden klub zjediniti in boj mora nehati mej krvnimi brati“. —

Glejte te krotke ovčice! Pa kar čez noč so tako krotki postali! Pa menda niso volkovi v ovčjih kožah? Kaj ne: spraviti se za toliko časa, da neha biti narodna stranka tudi mej meščani, in potem sedemo mi „katoliški možje“ v sedlo in joj ti liberalna mrcina, potem ti, če se še ganeš, pokazemo, kdo je gospodar v deželi! Prav navaden lov na kaline! Morebiti je že kak kalin na ta lim sedel. Ali najneumnejših jeden mora biti; ni škoda zanj!

Poslanci naj ne pozabijo, da morajo računati z volilci, s slovenskim občinstvom! Poslanci nimajo v takih principijalnih vprašanjih ničesar sami odločevati, oni so mandatarji narodovi le za nekatera opravila, v drugem pa imajo svoje volilce vprašati, če smejo kaj storiti. Mestni volilci to zahtevajo in komur to ni všeč, naj pobere kopita. Še nikdar ni bilo pomanjkanja kandidatov za kak mandat. In narod v veliki večini v tem vprašanju tako le pravi: Narod slovenski je stoletja roboval hirarhiji kat. cerkve. Bil je nekoč velik narod, a ponemčil se je, največ po nemških škofih. Katoliška hirarhija ni v srednjem veku ne jednega Slovenca rešila potujčenja. Ta zdaj mali slovenski narod ima koncem 19. stoletja še majhno kulturo, njegovi prejšnji gospodarji so ga nekega za hlapca imeli; kar ima kulture, pridobili so mu jo njegovi neklerikalni sinovi. Neomikan, od tujine duševno in gmotno odvisen mali narod, živčej mej trdimi v kulturi in gmotnem bogatstvu velikima sosedoma, mora težiti pred vsem po večji omiki, mora pridobiti jednako orožje za boj „za biti ali ne biti“ z drugimi, sicer ga vsi blagoslovi vseh cerkva ne otmejo pogina. Naš narod

LISTEK.

Eroica.

Spisal Josip Čerin.

Življenje velikega umetnika, katerega je nadarjenost prisilila do imenitnih del, poteka večinoma brez znamenitejših zunanjih dogodkov. Njegova prava biografija so nam marveč bolj umotvori njegovi; in čim priprosteje in mirneje je umetnikovo zunanje bivanje, tem več umotvorov nam poda njegov duh. To velja v prvi vrsti o umetniku skladatelju, ki stvarja povsem iz svoje notranjosti, ki nima kakor slikar v naravi, v luči in v barvi snovi svojega stvarjanja. Brez vzorov stvarja glasbenik, in vtiske, katere je napravila narava na njegov duh, mora izražati v popolnoma novi formi, navdahnjene s novimi, prenaprejenimi idejami.

Naravno je torej, da je teklo življenje najbolj notranjega skladatelja, — Beethovena po zunanosti mirno, skromno, brez hrupa. Kakor se je skromno pričelo, tako se je tudi skromno razvilo. Brez posestva je stopil mej svet; ne vzgojen za ta svet, si ni znal pridobiti Beethoven ne bogastva, ne varnega lastnega doma. In ko je začela bridka usoda uničevati njegov organizem, bil mu je svet vedno bolj in bolj tuj, glasba pa mu je postala idiom, v katerem je izrazil vse bridkosti in tuge človeštva.

Velikolepo in vznosito naravo in velikanske dogodke svetovne zgodovine nam je naslikal v svojih največjih delih, v simfonijah. Podal nam je z njimi glasbene slike, ki se strinjajo, napojene z brezmejno Beethovnov fantazijo, z velikansko snovjo. V o-dilno idejo nosijo od simfonije „Eroica“ naprej več ali manj vsa njegova instrumentalna dela; in ideja humanitete mu je bila vzvišena dovolj, da je iz te ideje napisal Beethoven jedno največjih del, svojo junaško simfonijo.

Če pa pogledamo na čas in vzrok, kako je nastala ta simfonija, vsili se nam vprašanje, je-li hotel proslaviti Beethoven s to simfonijo kakšnega posameznega junaka in katerega, ali pa le junaka v obče?

Kakor pričata prva Beethovnova živatopisca, Schindler in Ries, je bil Napoleon Bonaparte oni junak, kateremu v slavo je nastala ta simfonija, pričeta 1803. l. in dovršena meseca maja 1804. l. Napoleon je bil v dobi, ko je bil še konzul, Beethovnu bojevnik idealne svobode; čislal ga je nad vse in primerjal z najslavnejšimi rimskimi konzuli. Skladatelj je napisal zato na partituro besedo „Bonaparte“, pod njo pa „Luigi van Beethoven“. Dne 20. maja 1804 l. pa so proklamirali Napoleona francoskim cesarjem. Ries je bil prvi, ki je Beethovna o tem obvestil, na kar se je skladatelj tako užalostil, da je tužen zaklical: „Tudi ta

ni več, kakor navaden človek! Sedaj bo teptal vsa človeška prava z nogami, služil svoji častihlepnosti, postal bo tiran!“ Nato je stopil k mizi, zagrabil naslovni list simfonije, ga raztrgal na kose, ter vrgel na tla.

Simfonije prvo stran je pozneje iznova napisal, ter jo imenoval „sinfonia eroica“. Prva tiskana partitura pa, ki je izšla 1806. l., nosi naslov: „Sinfonia eroica composta per festeggiare il sovvenire d'un grand'uomo“. — (Junaška simfonija, zložena v slavo in spomin velikemu možu.) — Značilno za Beethovna je, da mu Napoleon, ki mu je bil idealen boritelj za svobodo, kot absoluten vladar ni bil več vreden, da bi ga proslavljal svoboden ženij. Napoleon je kot cesar zanj zamrl ter postal človek brez zanimivosti.

Po vsebini kakor tudi po obliki je simfonia eroica v Beethovnovih delih obče in sosebno v simfonijah začetek nove dobe. Prej dovršena dela se še naslanjajo na epoho Haydn — Mozarta, nedostaja jim še onih pretresujočih tonov, ki segajo v duo srca, napolnjena so še z naivnim veseljem. Specifično Beethovenski stil je prvič izražen v junaški simfoniji: kratki glavni tema, obilica malih stranskih motivov, frapantna ritmika.

Raznovrstne epizode iz junaškega življenja nam slika prvi stavek. V mogočnih sinkopah in najhujših disonancah vsega orkestra naraste do vr-

ne sme več biti prostak v vojski katoliške hierarhije, naš narod mora stati na toriščih, kjer se pridobivajo blagoslovi svetovne omike. Izgubiti nima časa in ne sme eksperimentirati, najmanj pa ima časa za to, brigati se, kako ga boče katoliška hierarhija osrečiti. Slovan je bil doslej švicar, ki je verno stal na straži pred palačami nemških škofov; pa prišel je iz te službe majhen, izstradan in zraven nič bolj omikan, kakor navaden prostak. Ali je ta služba narodovi omiki prijazna ali ne, tega danes ni več treba razmotrivati, o tem je pravda sklenjena in dejstvo je: sto in sto let smo bili Slovenci neumni švicarji, revne, neomkane nas je našlo leto 1848 in leta po njem. Ne moremo, ne smemo več v tej slabi službi ostati, zdaj ne več, ko uvidevamo, da fizična moč ne premore ničesar, ampak le duševna, zdaj ne, ko vidimo, da le duševna premoč zamore odgnati tujstvo iz dobrih gmotnih stalšč, katera zavzema v naši deželi, in more podati Slovincem boljše življenje.

Čehi so nam v tem oziru zrcalo, v katero moramo gledati. „V vsakem Čehu tiči husit“. In kaj je storil husit Komenský, koliko so Čehi tekom pretečenih 50 let pridobili omike, gmotnega blagostanja, ve isti, ki je kdaj po Čskem hodil. In ves veliki češki narod ima le jednega ubozega klerikalca za poslanca!

Nazaj v srednji vek, ali naprej v bodočnost, srednje poti ni! In sedanost, bodočnost hoče že na zemlji ustvariti raj onim, ki so doslej hlapčevali. Kar ima priti na onem svetu, nima motiti dobrega življenja tu na svetu. V nebesa se pride tudi po dobrem življenju na zemlji. To je sedaj parola vsega sveta, ki stoji v boju proti gospodujočim stanovom. In hierarhija katoliške cerkve je gospodujoči stan prve vrste. Prav materialne so podlage teženja tega stanu. Papež kot kralj v Rimu in okolo tega visijo vsa druga, na gmotno bogatstvo katoliškega duhovenstva nanašajoča se vprašanja, tem nasproti pa gmotna vprašanja doslej službujočih stanov. Z močjo naravnih zakonov vodijo te težnje človeštvo. Tudi mi Slovenci stojimo pod njihovim uplivom. Naše duhovenstvo ne more drugače, kakor dela, mi, ki imamo legitimne otroke in katerim je skrbeti, kako se tem jedenkrat godi, ne moremo drugače, da skušamo duhovništvu kolikor mogoče njene premoči in njenega bogatstva vzeti. Slovenci so po večjem proletarci. Naš kmet — 4—8 oralov —; meščan živi iz rok v usta; kapitala ni; premalo šol; kmet in obrtnik morata služiti v boljših gmotnih in duševnih pozicijah stoječemu tujcu; obrtnik — žrtev fabričnega dela; vsi realistični nauki pri nas zanemarjeni; podzemeljsko bogatstvo v tujih rokah; gozdovi naši za bagatelo prodani tujcem; skoro nič fabrik, in te v tujih rokah... katero pot naj voli Sloven? Ali v službo švicarja nazaj, ali v vrste onih, ki hočejo to švicarstvo odpraviti? Nobeden nam ne more imperativno zapovedati: tako in ne drugače; materialne skrbi, gmotno življenje je kategorični imperativ, ki

huna junastva, a tudi v vroči bitki nam ne izgine up, da bo junak premagal vse težkoče; saj dela za slavo, sreča mu je mila, toda brez napore ne pripori zmage. V široko narisani gradnji se zaključuje prvi stavek. Junak, ki se je v tonih porodil, rastel, bojeval in zmagal, stoji pred nami v jasni luči, pospeševatelj in osrečitelj človeštva.

V drugem stavku vodi nas fantazija k mrtvaškemu odru junakovemu. Tudi junak je pal, človek umrljiv, završil zmagovalno življenje, tudi on se je uklonil vsemogočni smrti — a za njim žaluje ves narod, ves svet, katerega je ljubil, vodil, branil. Izraz obupne bridkosti je stavek v a mollu, — a stranski stavek v čistem c duru nas tolaži, da še živi mej nami junak v delih, dobrotah svojih. Proti koncu stavka začujemo še jedenkrat žalostinko, ki se pa polagoma, razdeljena v kratke motive, izgubi.

Manj programatična je godba zadnjih dveh stavkov, tudi nista tako visoko ženijalno koncipirana — pretresljiva tragika drugega stavka nam je pa šele po tem popolnoma umljiva, ko zaslišimo „scherzo“, sliko humorja. Patetični in dramatični prvi stavek pa ima v zadnjem liričnem srečnem spevu kontrast in dopolnitev, in s tem se završuje simfonija z jednako visoko mislijo kakor se je pričela; po vseh bitkah, po vseh strastih in bolečinah, po vsej žalosti, katero nam je slikala, nam odpre pogled v svet, ki je boljši kakor zemeljski, v svet dobrote, pravice in lepote.

meščanstvo in pametnejše kmete goni v boj proti duhovniški prevladi; ven hočemo na plan, na boljši zrak, na boljše hrano! — In sato kličemo: Proč roke od šole, to hočemo sami imeti v rokah; proč z vašimi rokami, kjer si stopnice sekamo v skalovje, po katerih je nam malim Slovincem tako težavno a pot do večje omike in ž njo do večjega blagostanja, do osvobodjenja iz suženstva gospodujočih stanov, bodi kake vrste koli; proč vaše roke od našega familijarnega življenja; proč vaše roke iz občinskega, deželno- in državnozbornskega življenja! To vse nam meščanom diktira boj za naš duševni in gmotni blagor in tu smo tudi egoisti; Bog je sebi najprej brado vstvaril, je nam vodilo. Mi računamo, kaj stane sprava nas, ki si moramo zase in za svoje otroke življenje vsaki dan pridobiti in facit računa je celo kratek: sami hočemo biti gospodarji v naši deželi, ker sami najbolj vemo, česa nam je treba, in nočemo varušta po ljudeh, ki le za svoj stan, oziroma za koristi svoje kaste skrbje.

Tisti časi so že minili, ko smo upili: živio narod in objemali vsacega, če se je le malo kazal Slovence. Danes uvidevamo, da je prva: živeti, dobra gmotna podlaga. Ta pa je le mogoča po večji omiki in tej omiki morajo biti sovražni gospodujoči stanovi, kakor gospodujoči narodi, ker jim ista njihovo bogatstvo, njihovo prevlado manjša in s časoma uniči.

Kdor tedaj od naše strani protežira spravo s klerikalci, je, če je poštenjak, zelo kratkoviden politik; on ne ve, da boja s klerikalci ni napravil kak posamezen človek, ne ve, da je ta boj moral kmalo potem nastati, ko se je meščanstvo v družbi s pametnejšimi kmeti postavilo mej bojevnike in ko sta ta dva začela delati bilanco v narodnem gospodarstvu. Tak človek nima pojma o tem, kako narod živi in španjska vas mu je, da vodijo narodovo življenje kot glavni nagoni gmotne skrbi, čez katere ni ne ta, ne oni areopag gospodar. Črnila je pa tak človek po litrih izpil, če ne uvidi da volk v ovčji koži spravo ponuja. Vzemimo: danes sprava — in jutri volitve in tedaj bodo ti neznansko pametni „spravljivci“ videli, da se nič ne da komandirati več pri nas, boj usplamti, sam Bog ga ne more udušiti. Meščanstvo je bilo in bo oni element, ki nad sebo gospodujočega stanu ne strpi, dokler ni premagano. Dokler se ni naše kranjsko meščanstvo slovenstva zavedalo, je tudi v nemški šoli klerikalizmu vedno nasprotovalo. Mej družimi Slovenci zdaj še odtujeno meščanstvo ne trosi klerikalizmu rož in jih tudi ne bo, ko se zave slovenstva. Ali pri nas že tudi proletarec delavskega stanu stopa na plan in temu se družijo kmečki proletarijat. Vam bodo že pokazali, spravljati se z ljudmi, ki hočejo z vso silo zdajšnjo revo vzdrževati, če tudi s krokodilskimi solzami kršč. socializma!

Kakor hitro se v takih bojih posamezni stanovi svojih interesov zavedo, nima narodnost — vera nič pomena, — za golo življenje gre boj. Za to nam tudi ni nič na tem, če so naši poslanci na Dunaju v taki zvezi, ki pomaga gospodujoči hierarhiji kat. cerkve do uspehov. Vemo, da tudi najhujše izdajstvo Nemcev vladnih krogov ne bo od njih odvrnilo. Nemci in Madžari so močni in moč je pravo. Nas avstr. Slovane na tej stopinji kulture (razven Čehov) in gmotnega bogatstva lahko pri volitvah v kozji rog poženo in vlade dobe večine, kakor jih hočejo. Efemerni in le mali so uspehi, ki jih naši poslanci pridobiti morejo. Najboljše je, da so židje, ki z vsemi sredstvi kaj za kulturo narodovo dobrega pridobijo, ali to le zamorejo biti, če imajo vsi misliti na svoje familije, na bodočnost svojih otrok, ne pa na stotisoče, ki kaka škofija donaša. Pa prijateljstvo družih Slovanov, združena moč teh vseh? Vsi so egoistični in morajo to biti, ker morajo za se skrbeti. Če jim samim ne škodi, bodo za nas glasovali, — drugače pa ne. Platonična ljubav Slovence do družih Slovanov, — se lahko zove ta kapitelj. — Mi Slovenci moramo pred očmi imeti le slovenski jug in od tega nas še loči velikanska moč Madžarov, Nemcev, Italijanov. Tam imamo naravno zvezo, ker gmotno in duševno podlago našega življenja in do te zveze pridemo le po večji kulturi, po blagostanju in iz tega izvira joči večji moči. V Cislajtanijski smo kot Slovani zdaj služabniki češke in poljske šlahte ter ž njimi zvezane gospodujoče stranke, katoliške duhovščine. Ta

služba ne odvaga izgube, ki jo narod drugače trpi, če opusti boj proti gospodujočemu stanu na Slovenskem, proti političnim težnjam hierarhije kat. cerkve. Po uradu, v šoli nas ne morejo več zadaviti in istega ubijemo, ki bi glade veljave jezika kot naš poslanec v tem grešil; gmotne podpore se pa odvisne od spretnega mešetarnjenja s vlado.

Opustitev boja s klerikalci ni zdaj več mogoča na Kranjskem, kjer je meščanstvo slovensko in se slovenstva zaveda; — ta opustitev ni več odvisna od volje posameznih in če so desetkratni poslanci. In dobro je, da ta boj vsaj na Kranjskem vodimo. Jedenkrat pride to na dobro vsemu jugoslovanstvu.

Naravnost smešno je tedaj, spravljati kranjske klerikalce s slovenskimi posvetnjaki-liberalci. Nekaj mesecev, in vzemimo nekaj let, in zopet bomo ločeni. Ali naša stranka s tem trpi. Iznova je začeti organizacijo in naši klerikalci bi se v pest smejali. Odkritostni sorojaki nam nikdar ne bodo, kakor mi ne njim. Hlinjenje bo cvetelo tudi v naših vrstah in to bi bila grda pega na značaju našega naroda. Besede ne spravite nikdar iz narodovega jezika. To besedo je napravil naš kmet in on že ve za kaj.

V Ljubljani, 8. januarja.

Čehi in nemška katoliška stranka. Vedenje členov nemške katoliške stranke, zlasti pa govoričenja Zallingerja in Kapfererja češki časopisi ostro obsojajo češ. Primitivni pojmi o političnem taktu zahtevajo, da katoliki ne napadajo organizacije, katere člani so. Ako se Zallingerjeva skupina ne čutà v večini več domače, naj izvaja pot-m-konsekvence; ako tega ne stori, potem mora imeti one ozire, katere ji nalaga spodobnost in disciplina. Sedaj pa se ne zgodi niti prvo niti drugo. Čehi so se naveličali poslušati taka podučevanja, s kakršnimi greši n. pr. dr. Kapferer proti solidarnosti desnice ter proti češkemu narodu. Zato: svobodna jima pot!

Gabrijel Ugron, voditelj stranke najhujših opozicijonalcov in najzagrizenejših nasprotnikov zveze z Avstrijo je izstopil iz političnega življenja, odložil mandat, ker je izprevidel, da si korumpirani narod Madžarov ne zna konstitucionalnim potom priboriti neodvisnost Ogerske. To je hud udarec za opozicijo.

Bivši srbski kralj Milan je postal poveljnik aktivne srbske armade. Ta vest vzbuja senzacijo povsod, saj ima s tem Milan zopet vso oblast v lastnih rokah; z vojaštvom more doseči in preprečiti vse. Židovski časopisi, Milanovi zagovorniki, razlagajo ta dogodek z naraščajočim hajduštvom in širječim se radikalizmom, ki je bajčelo celo dinastiji nevaren. To dokazuje proces v Čačku in beg Tajšiča, zarotnika proti kralju Aleksandru. Reorganizacija armade se je izvršila na prigovarjanje Milana, ki je — kakor „najzanesljivejša oseba“ — dobil najvišje poveljstvo. Sedanje ministerstvo se je sestavilo po želji Milana; Gjorgjević, ministerski predsednik, je Milanov najudanejši sluga in zvodnik v njega ljubezni do Artemizije. Torej je tudi vlada Milanovo orodje. To se pokaže pri bodočih volitvah za skupščino.

Afera Dreyfuss-Esterhazyja V ponedeljek pride polkovnik Esterhazy pred vojno sodišče, obstoječe iz 7 štabnih častnikov. Mej pričami sta tudi Mathieu, Dreyfus in polkovnik Picquart ter 17 častnikov iz generalnega štaba. Esterhazyju naklonjeni časopisi so zmagoviti ter že ugibljejo, kako bo ravnal Esterhazy s svojimi „obrekovalci“. Scheurer-Kestner je zopet nekemu senatorju izjavil, da hoče vse svoje moči in vse svoje življenje zastaviti v to svrhu, da se reši „zatirana nedolžnost“. E. Zola pa je pisal bruselskim akademikom pismo, v katerem jim čestita, da se potezajo za bivšega stotnika Dreyfusa ter kliče na pomoč ves civilizirani svet, da se popravi „justična zmota“. Zola je o nedolžnosti Dreyfusa do cela prepričan. „Voss Ztg.“ poroča, da je hotel nemški poslanik grof Münster pred vojnim sodiščem izjaviti, da ni imela nikdar nobena nemška uradna oseba opravka z Dreyfusom, da pa je francoska vlada to ponudbo odklonila, boječa se časopisja. Sodišče proglasi Esterhazyja bržčas nedolžnim, s čimer pa še ni dokazano, da je Dreyfus — kriv.

Spanija. Zadnje dni je razburjala Španijo aféra Weylerjeva, ki je v posebnem, kraljici izročnem protestu ostro napadal Združene države, oziroma Mac Kinleya radi njegovih nemilih opazk o

Dalje v prilogi.

moralni vrednosti in o taktiki španske vojske na Kubi. Protest je zašel v mnoge časopise, katere je vlada sicer konfiscirala, a so se navzlic temu razširili celo v inozemstvo. Weyler je bil radi tega že v veliki nevarnosti, da pride pred vojno sodišče, saj ima mej generali premnogo sovražnikov. Ker pa ima v vojski tudi ogromno pristašev ter mu ponujajo svojo ljubezen tudi Karlisti, sdelo se je vladi najpametnejše, da ne stori ničesar, kar bi popularnost Weylerjevo še povečalo. Weyler je velik nasprotnik avtonomije Kube ter rezeke pobijalec ameriških vmešavanj. To ga dela marsikomu priljubljenega. Karlisti se vedno pripravljajo; s posebno okrožnico pozivljajo narod, naj reši domovino revolucije in anarhije. Govori se, da se boče don Carlos odreči pretendentstvu svojemu sinu, don Jaimeju na ljubo. Angleški Karlisti zatrjujejo, da je „denarja za delo“ v izobilici.

Dopisi.

Iz Škofjeloče, 6. januarja. Kakor znano, se je v bližnjih Železnikih napravilo po zaslugi g. dra. Kreka konsumno društvo. Koliko koristi to društvo ubogemu delavskemu stanu in trpinu-kmetu, hočem Vam na kratko pojasniti. Ker je tudi to konsumno društvo uvidelo, da se ne da dosti napraviti, ako samo živila prodaja, omislilo si je tudi vino, takozvano „tirolsko vino“, katero se menda dobi pri velikih laških trgovcih v Tirolah po cenah, po katerih se nikakor misliti ne da, da bi bilo to naravno vino. Kakor v železniški okolici nikdo centa oglja za 50 kr. dati ne more, tako se po teh cenah tudi naravno vino dobiti ne more; konsumno društvo prodaja to vino po 24 in 28 kr., vžitno morajo tudi plačati. Vspehi tega so; da ljudstvo popija in zapravlja. Pijejo in zapravljajo v konsumnem društvu tudi taki, ki niti člani niso, samo da je mej njimi eden član, ki je vpisan. To je torej eden vspeh prizadevanja „pomagati“ ljudstvu. Denar, ki bi ga tako krvavo potrebovali naši bratje Primorci in Istrijani, gre v laške roke, v roke naših najhujših sovražnikov Italijanov. To je drugi vspeh prizadevanja „pomagati“ ljudstvu; z našim slovenskim denarjem podpiramo ljute naše narodne sovražnike, to se imenuje delovanje za gospodarsko osamosvojenje zatiranih Istranov in Primorcev. Našim katoliškim osrčevalcem ljudstva pač ne diši, iti na Primorsko ali v Istro in tam od kmeta kupovati naravno vino, ker bi ga morali dosti dražje plačati in bi potem ne bilo „kšefta“, kakor pravi jud. Moko in druge stvari, ako je le mogoče, kupujejo od raznih nemških trgovcev, in so menda v Železnikih nekje iz Štajerskega dobili moko, ki ni bila nič cenejši, ko Majdičeva, katero prodajajo drugi trgovci, ki pa je bila tako fina, da so rekli kmetje, ki so jo kupili, da se za prašiče ni bila. To je tretji vspeh! Konsumno društvo podpira tuje in še celo nemške obrtnike, ki bodo seveda znatno pomagali našim dijaškim kuhinjam, naši narodni stvari itd. Namen temu je, uničiti slovenskega trgovca in obrtnika, ki si upajo drugače misliti, kakor je nekaterim gospodom prav. Na te stvari naj obrnejo oči razni trobentači in videli bodo, kake sadove dela po naši Kranjski toli slavljani krščanski socializem, kako uničuje slovenske trgovce in obrtnike. Kdaj se bomo združili slovenski trgovci in obrtniki? Potrebno bi bilo, da bi napravili vseslovenski shod trgovcev in obrtnikov, in čas bi tudi že bil, kajti gre za obstanek. Čudno je tudi to, da se tudi po farovžih jako mnogo „tirolskega vina“ popije; vsaj „go spodje“ bi zamogli podpirati naše brate. Silno mnogo gre našega denarja v židovske in nemške roke za razne likerje in žganje, jako koristno bi bilo, ko bi začeli merodajni slovenski krogi premišljevali in delati na to, da bi se napravila v Ljubljani „Narodna akcijska tovarna“ po vzgledu nemških tovarn, ki bi pod takimi ugodnostmi delala in potovalca imela, ko nemške tovarne. Sto in sto tisoč ostalo bi denarja doma. Ako Vam je ljubo, drugokrat zopet kaj. (Prosimo! Op. ued.) Lebniški.

Slovensko Sokolstvo.

Občni zbor ljubljanskega „Sokola“.

Občni zbor otvori starosta dr. I. Tavčar, pozdravlja brate Sokole, častna člana brata župana Iv. Hribarja in ces. svet. Murnika, navaja izlete lanskega leta, omenja izredno dobro gmočno stanje, zahvaljuje brate telovadce na požrtvovalnem delovanju, istotako slovenske časopise na izdatni podpori in sploh vse fakto-je, ki so pripomogli k dobremu vspevanju društva v preteklem letu. Nadalje opominja društvenike, naj opuste vsak prepir in naj složno postopajo. Slednjč pozove navzoče, da se v znak sožalja radi prenagle smrti bratov: Ferko Kozaka, Gust. Puppisa, I. Forte-ja, dr. Podobnika in Ant. Premka vzdignejo s sedežev.

Na to poroča tajnik brat Alojzij Vernik o društvenem delovanju l. 1897. Izvrstno sestavljeno poročilo, ki izide tiskano — in se naj nam zaradi tega oprostijo navajanje posameznih točk, je vzel

Dober vtisk napravilo je blagajnikovo poročilo, iz katerega smo razvideli, da znaša letošnji prebitek 605 gld. 86 kr., od katerega naj bi se naložilo v rezervni fond 400 gld. K temu poročilu se oglasi brat Smrtnik in predlaga, naj se od tega rezervnega fonda vzame vsaj 200 gld. za strokovni sokolski časopis, kateri je jako potreben v razjasnjenje in razširjenje sokolske ideje in v to, da se pripravi slovensko Sokolstvo na zvezo, katere pomen naj bi časopis razjasnil. Po daljši debati, v katero so posegli starosta, podstarosta, ces. sv. Murnik, načelnik, br. Noll in br. Kavčič, se sprejme Smrtnikov predlog.

Kar se tiče poročila računskih preglednikov, omenja br. Vesel, da sta našla vse v najlepšem redu in se izreče bratu blagajniku za njegovo vzorno delovanje topa zvala.

Zanimivo poročilo načelnika br. Zmagoslava Murnika, katero se je sprejelo s ploskanjem, izide tiskano v letnem poročilu. Nato izreče podstarosta dr. Jos. Kušar br. načelniku zahvalo na njega neumornem delovanju v preteklem letu.

V odbor so bili voljeni: Starosta dr. Ivan Tavčar in podstarosta dr. Josip Kušar z vslikom, odbornikom bratje: Al. Vernik, Ivan Vernik, P. Skalč, Josip Noll, Zmag. Murnik, Josip Petřik in Edm. Kavčič (mesto odstopivšega brata Kersnika).

O premembli društvenih pravil je v imenu odbora premembil br. Zm. Murnik in se se vsi predlogi sprejeli jednoglasno. Premene so naslednje: § 7. naj se z ozirom na razbremenitev društvenega odbora spremeni naslednje:

Društveno upravo vodi: a) občni zbor, b) društveni odbor za posamezne dele društveni delavnosti se ustanove posebni odseki, kakor voditeljski zbor, zabavni, izletni, jezdni, pevski odsek in podobni, ki se ravna po lastnem, po odboru potrjenem poslovniku.

§ 9. se spremeni takole: „Občnemu zboru posebno pridržano je: a) da voli starosta, podstarosta, načelnika na predlog vaditeljskega zbora, in ostale odbornike“. Druga določila § 9. ostanejo neizpremenjena.

§ 10 se naj ima odslej glasiti: „V društvenem odboru je s starosto, podstarosto in načelnikom vred devet odbornikov“.

Drugo neizpremenjeno. § 17. se spremeni naslednje: Prvi in drugi odstavek ostane neizpremenjena, tretji se spremeni tako: „Ako je bilo društvo razpuščeno, predno je sklenil občni zbor, komu pripada društveno premoženje, pripada isto „Matici Slovenski“, ali če bi leta društvenega premoženja ne hotela oskrbovati, pripada isto mestni občini ljubljanski, obema pa s pogojem, da je odda prvemu slovenskemu telovadnemu društvu, ki se pozneje ustanovi v Ljubljani“.

Glede premene § 13, katero nasvetuje brat Jos. Smrtnik, se po daljši debati na predlog br. častega člana Murnika sklene, naj odbor o nasvetovani premeni premišljuje in zadevni predlog stavi na prihodnjem občnem zboru. Listu „Mir“ se dovoli podpora 20 gld. Končno se br. starosta še zahvali trgovskemu pevskemu društvu na njega izvrstnem sodelovanju na Silvestrovem večeru in zaključni občni zbor. E. K.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 8. januarja.

— (Za vzajemno delo) Prejeli smo nastopno obvestilo: Včeraj ob šestih zvečer so se zbrali v deželni hiši na Turjaškem trgu kot sklicatelji gg. drž. poslanci: dr. Ferjančič, dr. Krek, dr. Šusteršič in kot zastopniki obeh slovenskih klubov v dež. zboru kranjskem gg. dež. poslanci: Grasselli, Kalan, Murnik, dr. Papež, Povše, dr. Tavčar ter so se posvetovali o sporazumljenju obeh slovenskih klubov v dež. zboru kranjskem za skupno delo. Po dvehurnem posvetovanju so odposlanci soglasno sklenili o posameznih točkah posvetovanja sporočati kluboma. Ko se kluba zaslišata, se bodo dogovori nadaljevali.

— (Deželni zbor kranjski) Prihodnja seja dež. zbora kranjskega bo v torek, dne 18. t. m.

— (Vse mora biti nemško!) To je menda tendenca vse politike našega deželnega predsednika, ekselence barona Heina, vsaj kaže se tako pri najrazličnejših prilikah, zlasti pa pri imenovanjih. V tem oziru dobimo najbrž že v kratkem popolno gotovost in potem ne bo več dvomov, pri čem da smo z našim dež. šefom. Popolniti je namreč štiri mesta v deželi in ljudje, kateri so navadno dobro poučeni o namenih deželnovladnega prezidija, zatrjujejo z vso sigurnostjo, da dobe vsa ta mesta nemški kandidati in še sami zagrizeni nemški nacionalci, mesto skriptorja v licealni knjižnici pa celo mož, čigar pred nekaj leti izdane poezije so se odlikovale s posebnim sovraštvom in zaničevanjem Slovencev, v kojih sredi se je ta „poet“ rodil. Nam se te govorice ne zde verjetne, ker se nam tako postopanje zdi nemo-

goče. Če bi vlada tako postopala, bi bila to vnebovpijoča krivica in bi se z njim slovenski narod, ki je na Kranjskem v ogromni večini, naravnost izžival. Tako postopanje se nam zdi še vedno neverjetno vzlic temu, da je vlada v dež. komisijo za pariško razstavo poklicala samo 12 Slovencev in 29 Nemcev, dasi je v to komisijo poklicala zadnjega Nemca, mej njimi nekaj, za vsako delo nesposobnih invalidov, in tudi starega, početka silno potrebnega dr. Valenta, prav kakor da je vlada z njim hotela pokazati, kako velik pomen ima za kranjsko deželo — dinastija Valenta!

— (Repertoir slovenskega gledališča)

Jutri, v nedeljo, predstavljala se bode znana in priljubljena ljudska igra s petjem „Brat Martin“, v kateri nastopita kot gosta gaspa Polak-Bohinčeva in g. Podgrajski. Začetek točno ob 7. uri. — V torek se bode na korist opernemu pevcu g. Fedyczkowskemu predstavljala opera „Halka“, katere se potem za nekaj časa umakne z repetoirja. Za benefično predstavo ne velja abonement na sedeže.

— (Benefica gospoda Fedyczkowskega.)

Vrsta letošnjih benefic se začne s predstavo na korist opernemu pevcu g. Fedyczkowskemu. Ta predstava bo v torek in si je g. Fedyczkowski za svoj častni večer izbral opero „Halko“. Gosp. Fedyczkowski je eden najizbornejših členov naše opere in si je kot izvrsten basist, kot vesten pevec in igralec pridobil splošne simpatije, kar mu naj občinstvo dokaže z obilnim obiskom njegove benefične predstave.

— (Narodne čitalnice ljubljanske) odbor naznanja, da se bodo plesne vaje tudi tekom letošnjega pusta nadaljevale vsako sredo v mali dvorani „Narodnega doma“. Pristop k tem v am imajo društvenih členov mlade gospice-hčere, ki ne obiskujejo še javnih plesov in srednješolski dijaki, katere sprejema odbor za prireditve plesnih vaj. Pri današnji čitalniški besedi bode iz prijaznosti sodelovalo tudi trgovinsko pevsko društvo, kar tem potom naznani svojim členom čitalniški odbor.

— (Nemškonacionalni fantalini) so postali zadnji čas precej arogantni, tako da jih je res treba časih malo okrcati. Tem mladeničem menda ne zadostja več kazinski salon za njih nacionalne burke, kajti začeli so jih uganjati tudi po drugih javnih lokalih. Nekaj časa so obiskovali restavracijo gosp. Fantinija, kjer je nosil zvonec znani Hugon Pammer. Ker se je ta predznil v tej restavraciji razžaliti slovensko narodnost, mu je g. Fantini pisal, naj nikar več ne obiskuje njegovega lokala. To pa Pammerjevimi tovarišmi ni bilo všeč. Izostali so iz Fantinijeve restavracije, a ker se jim je zdelo, da je njih kulturna dolžnost, se demonstrativno posloviti od te gostilne, prišli so včeraj širje gospodki, vsi v službi kranjske stavbinske družbe, v Fantinijevo restavracijo. Pri jednih vratih so prišli notri, korakali zapored skozi sobe in pri drugih vratih odšli. Fantičem seveda ni nihče zameril tega izživanja, ker jih nihče ne smatra resnimi, ali sčasoma preseda tudi najpotrpežljivejšemu človeku tako izživanje. Gospodom nemškim nacionalcem so že razni gostilničarji prep vedali obiskovanje njih lokalov, mi pa jim prijateljski svetujemo, naj se umaknejo zopet v kazino, ker sicer utegnejo naposled le kaj neprijetnega ućakati.

— (Občni zbor „Slavca“) Odbor opozarja tem potem še enkrat člane „Slavca“ na jutrišnji redni občni zbor, kateri se bode vršil ob 2. uri popoldne v društvenih prostorih v „Narodnem domu“.

— (Pevsko društvo Ljubljana) ima svoj redni občni zbor dne 16. januarja t. l. ob 2. uri popoldne v društvenih prostorih.

— (Regulacija) Mestna občina je hišo gosp. Petra Strele v Špitalskih ulicah oziroma Predškofijo, pred nekaj dnevi kupila za svoto 43.000 gl. Hiša se začne 1. majnika v regulacijski namen podirati.

— (Vžigalice družbe sv. Cirila in Metoda.) Založnik teh vžigalic, g. veletržec Ivan Perdan v Ljubljani, je izročil zopet 100 gld. kot novoletno darilo družbi sv. Cirila in Metoda. Tu pač številke govoré, da gospod založnik hače s svojim trudom v prvi vrsti koristiti prepotrebni družbi. V tem prizadevanju ga podpiraj slavno občinstvo s pridanim naročevanjem vžigalic, katere naj vedno na novo vžigajo mej nami narodno zavest.

— (Čuden dogodek) se je primeril dne 7. t. m. v neki tukajšnji trgovini. Nakrat je v p.či, zakurjeni s premogom, zagrmelo, kakor bi bil kdo s puško ustrel. Presenečeni prodajalci so si ogledali pred štirimi meseci postavljeno peč in videli, da je bila močno razpočena, in da je maloj mankala, pa bi bila vratica do cela iz nje vržena. Prodajalna je bila hipoma polna dima. Vse okolnosti kažejo, da je bil v premogu smodnik ali drugo razstrelivo.

— (Odbor narodne čitalnice v Kamniku) se je na svojem zadnjem občnem zboru sledeče sestavil: Gosp. Josip Močnik, predsednik; g. Josip

Fajdiga, podpredsednik; g. Ante Pintar, blagajnik; g. Vekoslav Bizjak, tajnik; gosp. Josip Stele, knjižničar; gg. Anton Arrigler, France Hajek, Josip Kenda, Ivan Žargi odborniki.

— (Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Mokronogu) ima svoj občni zbor v nedeljo 9. t. m. popoludne ob polu 5. uri v prostorih gostilne „pri lipi“. Vspored običajni. K obilni udeležbi vabi najljubše odbor.

— (Nova pošta) Dne 16. januarja 1898. odpre se v Vodicah, v okraju Kamniškem nov poštni urad, ki se bode pečal s pisemsko in vožno pošto ter ob enem služboval kot nabiralnica poštne hranilnišnega urada. Zvezo bode imel z železniško postajo v Vižmarjih jedenkrat na dan po poštne selu.

— (V celjski kazini) je po poročilu „Domovine“, nastal na Silvestrov večer prav lep škandal. Zupan Stiger se je v svojem o polnoči izrečenem ogovoru spominjal tudi cesarjeve petdesetletnice in želel, da bi jo isti srečno praznoval. Navzočni posl. Wolf in njegovi somišljeniki so na to začeli hruliti in sikati: „bomo že videli, če bo le res“ in vmešavali vmes psovke, žaljive za presvet. osivelega vladarja. Navzočni častniki tega niso mirno gledali in obstopili so Wolfa, zahtevajoč zadoščenja. Ta in nekaj pobalninov pa so se silom hoteli zviti, kar je povzročilo nečuten škandal.

— (Koroški „Bauernbund“) namerava zopet izdajati časopis v slovenskem jeziku z imenom „K metški list“. Prva številka izide bajé že dne 15. t. m., če je verjeti glasilu koroškega „Bauernbunda“, imenovanemu „Bauerzeitung“. Izguba mandata za celovsko-velikovski okraj ne dá mirovati predsedniku „Bauernbunda“, bivšemu državnemu poslancu Kiršnerju, in ker prebivajo v tem okraju po veliki večini kmetje slovenskega pokolenja, je sprožil misel, naj se zopet osnuje ravno tak list v slovenskem jeziku, kakoršen je izhajal za časa poslednjih državnoborskih volitev. Celo leto so ugibali in iskali naročnikov, in vendar še sedaj ni upati, da bi list dolgo obstajal — če pride sploh še kdaj na svetlo. Kdo bo neki še verjel tem lokavim in zvitim hinavskim priliznjencem, ki skušajo na ta način izvabiti slovenske kmete v svoj tabor? Tudi nimajo močij, ki bi jim ga urejevale in pisale. V ta namen je že uprizoril znani celovski tiskar, protestant Bertschinger, lov na slovenske stavce in jih z medenimi obljubami vabi v svojo tiskarnico, naj bi prevzeli delo. Prav gotovo pa je, da ne dobi nobenega, ker se mu nihče ne mara vvesti na njegove — limance. Zadovoljiti se bode moral že z nemškimi „črnimi umetniki“, zaradi tega smo pa jako radovedni, kako bode izgledal časnik-priliznjec, ki je že sedaj ob rojstvu — mrtvo dete. Nekaj pa je pri vsem tem vsekako značilno, kajti tudi ta korak spričuje, da živimo baš sedaj v času, ko celo naši nasprotniki, ki so vedno in pri vsaki priliki dokazovali in zatrjevali, da na Koroškem ni Slovencev, in da živé ondi le Nemci in nekateri „bindšarji“, spoznavajo, da je slovenski živelj na Koroškem faktor, katerega treba upoštevati in s katerim je treba tudi računati. Torej, koroški Slovenci, ne dajte se premotiti in preslepiti, da bi verjeli krivim in zapeljivim naukom, ki vam jih bode prodajal ta listič — volk v ovčji koži!

— (Roparski napad na Trnovem) Janez Rijavec, 27 let star, s Trnovega, je nesel novega leta dan pošto iz Solkana na Trnovo. Iz Solkana odhaja trnovski poštni sel redoma vsak dan po 2. uri popoludne. Na samoti, kake pol ure hoda pod Trnovem nakrat počil strel in poštni sel je dobil kroglo v levo nogo in skozi pošto bisago v stegno. Trenotek pozneje je počil drugi strel in Janez Rijavec je dobro čutil rogle, ki so mu frčale mimo glave a zadela ga ni nobena. Obstreljenec je zbežal in srečno prišel na Trnovo, kjer so mu kroglo iz noge potegnili. Odteklo mu je precej krvi, vendar ni nevarnosti za življenje. V bližnji okolici je znano, da nosi poštni sel prvega dne v mesecu plačo na trnovski planoti nastanjenim c. kr. gozdarjem. Tudi novega leta dan je imel sel večjo svoto seboj. Nedvomno je torej, da so kroglo vneljale denarju. Kdo je napadalec, se še ne ve.

— (Stekel pes) Iz Trsta se nam poroča 7. t. m.: Na Greti zlasti v ulici Belvedere, potem na trgu pred vojašnico in v ulici Cavana je vladal danes nepopisen hrup. Iz neke kampanje se je priklatil v mesto stekel pes, kateri je napadel in ogrizel kacic 40 oseb, mej njimi mnogo šolarjev. Redarji so psa pobili. Mesto namerava siromašne napadence poslati na svoje stroške v Pasteurjev zavod na Dunaj.

— (Občinske volitve v Poreču.) Poslanec dr. Laginja prijavlja v primorskih listih naslednji oklic: Občinske volitve v Poreču se bode vršile v ponedeljek in sledeče dni. Proti načinu razvrstitve volilcev v tri razrede se je poslala na Dunaj pritožba. Ako se bodo volitve vzlic temu vršile, priporočam volilcem, naj se jih ne udeležo.

— (V proslavo petdesetletnice cesarjevega vladanja) nasvetuje „Naša Sloga“ hrvatskim in slovenskim občinam v Istri ustanovitev zaklada, iz katerega bi se podpirali hrvatski in slovenski dijaki.

* (Najslavnejši ruski zdravnik,) profesor Sacharjin, je v Moskvi umrl star 68 let. Bil je velik učenjak, a tudi velik original. O njem se pripovedujejo najčudnejše povesti. Bil je pred vsem jako rezek, nefin mož in velik egoist. Kot človek torej ni bil simpatičen, a kot zdravnik je bil velik dobrotnik človeštva.

* (Junaška Črnogorka) je Radoslava Rosića 16letna hči Milica. Blizu črnogorske meje so ju napadli turški roparji in vrgli Rosića ob tla; Milica je zgrabila očetovo puško ter ustrelila namah dva Turka, tretji pa je utekel.

* (Določitev otročjega spola) Iznajdba dunajskega vseučilišnega profesorja dra. Schenka vzbuja po vsem mestu ogromno senzacijo. Da bi se mogel že naprej in vedno zanesljivo določiti spol otroka katerega si stariši „naroče“, to bi bilo nedogledne socialne važnosti. Profesor dr. Schenk pravi, da je imel tekom 20 let nešteto poskusov na ljudeh in živalih ter je o svoji iznajdbi docela prepričan. Vendar pa še noče povedati svoje skrivnosti. Sklicuje se na svoje znanke, ki so imeli, ravnaajoči se po njegovih navodih, vedno vsi le dečke ter na svoj zakon: profesor noče nobene hčerke, zato pa ima doslej šest živih dečkov, dva sta mu pa umrla. Slavni zdravniki Virchow, profesor Hertwig in Gusserow se izražajo o iznajdbi Schenka sicer skeptično, vendar pa pravijo, da je taka iznajdba možna, saj se je s tem vprašanjem bavilo že mnogo učenjakov z večjimi in manjšimi uspehi.

* (Nenavadna promocija. Na varšavski univerzi je bil promoviran doktorjem medicine nedavno Rochus Borysik, starček 75 let. Gimnazijo je do vršil l. 1847., potem je bil 10 let domač učitelj. Na to se je posvetil medicinskim studijam, katere je pa iz političnih vzrokov pozneje zopet prekinil. Razume se, da Borysik ni študiral medicine radi kruha, nego iz veselja do najkrajše vede.

* (Črevlji z ventilacijo.) Mnogo ljudi trpi na tem, da se jim znojé noge. Vseled tega težko hodijo, kajti pot razje kožo, da so noge čisto vse ranjene. Dva nemška črevljarja sta sedaj iznašla črevlje z ventilacijo; kadar se noga premakne, nastane v črevljih preprih. Vojaški krogi se za to novost posebno zanimajo.

* (25 živih ljudi zakopal) je bogati ruski kmet Kovaljev. Ljudje, večinoma njegovi sorodniki, so se dali sami pokopati, proseči Kovaljeva, naj jih reši s tem „izkušnjam sveta in hudičevega preganjanja“. Kovaljev, sam sila pobožen mož, je to storil. Sv. sinoda ga je poslala v Sibirijo, kjer ga zapró v neki samostan. Versko blazni Kovaljev bi se dal tudi rad živ pokopati, a na svojo veliko žalost ne dobi nikogar, ki bi mu s to uslugo pomagal v nebesa. Naj bi vendar mož poskusil z inseratom!

Darila:

Uredništvu našega lista so poslali: Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Eduard Cerjak v Cirknici 6 kron kot nasledek prepira 4 igralcev pri „klicanju kralja“. — G. Fran Stelc v Št. Petru u. K. 2 kroni, nabrane pri Zafredu — Skupaj 8 kron. — Živelj rodoljubni darovalci in darovalke in njih nasledniki!

Za učiteljski konvikt v Ljubljani: G. Fran Koy v Travniku 8 kron, nabrane ob ločitvi gosp. nadučitelja B. Andoljšeka od njegovih prijateljev. Svoto smo izročili blagajniku učit. dr., g. Dimniku, ki s tem hvaležno potrjuje sprejem.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 8. januarja. Danes popoludne ima ministerski svet sejo. Iz verodostojnega vira se poroča, da sklone odpraviti naglo sodbo v Pragi, in sicer v ponedeljek.

Dunaj 8. januarja. Vlada namerava dež. zbor češki otvoriti s posebno izjavo, katero prečita namestnik grof Coudenhove. Reakcija te izjave je odvisna od tega, če Nemci v dež. zbor vstopijo ali začno abstinenco.

Dunaj 8. januarja. Nemški nacionalni listi napadajo nemško liberalno stranko jako ostro, ker se je začela pogajati z Gautschem. „Ostd. Rundschau“ pravi, da je hebska prisega obvezna za vse združene stranke, da je piškav izgovor, da je Gautsch ves drugačen mož kakor je bil Badeni, ker je bil člen Badenijevega ministertva, in grozi nemškim liberalcem z brezobzirnim bojem, ker so se z vlado pogajali, predno je ta preklicala jezikovne naredbe.

Dunaj 8. januarja. Bivši ministerski predsednik grof Badeni se je danes odpeljal v Pariz.

Dunaj 8. januarja. Iz Prage se poroča, da se je včeraj 80 nemških županov oglasilo za avdijencijo pri namestništvu z namenom, da prosijo varstva za nemške dež. poslance, zlasti za „sveto osebo“ posl. Wolfa. Namestnik je vzprejel samo pet županov in obljubil, da bode skrbel za varstvo nemških poslancev. Žu-

pani s tem odgovorom niso bili zadovoljni in hočejo dež. poslance, kateri se sodejo jutri v Litomericah, naprositi, naj ne vstopijo v dež. zbor.

Praga 8. januarja. „Politik“ prijavlja entrefitet, v katerem pravi, da so popolnoma neverjetna zatrjevanja, da se Nemci boje za svoje poslance, in povdarja, da so Čehi v prvi vrsti interesovani na tem, da zboruje dež. zbor.

Praga 8. januarja. Policijsko ravnateljstvo je ministerstvu nasvetovalo, naj pomnoži praško policijo za 320 redarjev in 20 redarjev konjenikov. Doslej je policija sestavljena iz 700 redarjev, 50 redarjev-konjenikov, 36 nadzornikov in 4 okr. nadzornikov.

Pariz 8. januarja. „Agence Havas“ javlja, da je vest o aijanci mej Anglesko in Japonsko neosnovana.

Narodno-gospodarske stvari.

Zakaj ni računskih zaključkov nekaterih posojilnic na dan?

Nekatere posojilnice kar nočejo in nočejo se svojimi zaključki na svitlo. Če vprašaš zanj, imajo razne izgovore. Ugibajo in ugibajo ljudje, zakaj se tako postopa, ali vse to v gibanje ne spravi pravih razlogov na dan. Treba je stvar zasledovati. To je seveda težavno, ker nekatere posojilnice ne dajejo svojih računskih zaključkov drugemu v roke, ko „svojim“, katerim so vcepili načelo „Veruj, sin in (ne le) Tvoji (tudi moji) grehi se Ti bodo odpustili.“

Tako prepričani so ti ljudje o pravilni sestavi računov, na katerem so podpisani tudi „gospod“, da bi zapisali ta gospod lahko največjo napako v račun, tako, da jo prime vsak Mahrov prvoletnik s prsti, ne da bi se jim bilo bati, da bi jo kdo izmej njih pohlevnih ovčič zasledil. Kozel bi se seveda splašil, ko bi zagledal tacega umetnega kozla pred seboj. Ali prav zato je za kozle poseben hlev, v tem, v katerem se deli duševna hrana taci računskih zaključkov, je prostora le za ovčice, za tiste ponižne, pohlevne ovčice, katere so srečne, da jim ni treba nič misliti, katerim ni druge skrbi, ko da storé, kar „gospod“ velé, ter verjamejo, da je vse dobro, in v njih prid, kar so se „gospod“ zanje izmislili.

Naključje pa je hotelo, da je neka taka pohlevna ovčica, ker se ji je ubogi kozel, ki se je blizo nje pasel, vendar le nekoliko smilil, da ni imel take hrane ko ona, mu podala računski zaključek „gospodov“ za 1896. Zavžijmo toraj nekoliko te hrane!

Napis nam pové, da je posojilnica deležna vseh postavnih olajšav (menda smatra načelstvo za tako olajšavo tudi to, da sme račune po čisto novih, sedaj še nepoznatih načelih sestavljati), ter da je član „Zveze domačih posojilnic in gospodarskih zadrug v Ljubljani“ — menda je mišljena „Zveza „kranjskih“ (t. j. s kranjsko hranilnico sorodnih posojilnic.“ — Dalje je konstatovano na napisu, da se je revizija po nadzorništvu vršila 18. februarja 1897. Čestitamo!

Račun je datovan z dne 1. marca 1897 in ima podpise načelnika in osmih odbornikov ter dveh računskih pregledovalcev, mej katerimi vsemi ni nobenega kozla, razun dveh odbornikov, ki sta pastirja, so vsi, vsi, od prvega do zadnjega prav pohlevne ovčice, tako pohlevne, da so kljub smrdu šestih kozlov, ki se vrté pred njimi, s svojimi podpisi izjavili, da to niso kozli, da so ovčice, saj jih vendar „gospod“, ki so pastir, morajo bolje poznati.

In saj jih ni več, ko 6, teh kozlov! — Če se toraj tudi računski pregledovalca, ki prideta tak račun pregledati prav tako s klobukom v roci, kakor cerkveni kjučarji cerkvene račune, ne bi hotela z njimi ruvati in če bi se tudi načelniku, zato ker ni v isti vrsti z odborniki podpisan, priznala pravica, da lahko doma ostane, ako bi se morala „črna“ vojska spraviti nad bodoče kozle („gospoda“ pastirja vodila bi seveda vojno četo) — pride vendar na vsakega odbornika le eden kozel. Pač so eni kozli močnejši od drugih, ali zato tudi odborniki niso vsi enaki in se bode toraj prav lahko tako razdelilo vojno, da pride na najslabšga kozla najhujši odbornik, da ga ložje premaga. (Dalje prih.)

Narodno zdravilo. Tako se smé imenovati bolesi ateujuče mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Mell-ove francoske žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih nasledkih prehlajenja. Cena steklenici 90 kr. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zaloga po deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj kot 2 steklenici se naravnost ne pošiljati. 2 (5-1)

Važno oznanilo. V nobenem gospodinjstvu naj bi ne nedostajala izkušena sredstva: Dr. Rose balsam za žlezoce in Praška domača mast. Dobiva se v vseh tukajšnjih lekarnah.

„Živio!“ je geslo podobi, katero vidimo prilepljeno na vogalih naših ulic, v izložbah naših trgovcev, kot kras v koledarjih in kot inserat v časopisih, in tako ta d-bra misel občno pozornost naše vleče. Znana trdka Kathreiner nasnanja svojo sladno kavo s to podobo, katere izvrstna izvršitev dokazuje, kako visoko je uže dospela reklama, sploh pri Kathreinerjevih naznanilih, kateri se že leta sem vedno bolj odlikujejo. Tudi ta podoba je gotovo od prvih umetnikov izvršena. Mala stvarica na podobi je gotovo pri kaki domači svečanosti videla, kako so oče kozarec z vinom vzdignili in s kakim hišnim prijateljem ali z domačimi trčili. „Živio!“ To ji je v bistri glavi ostalo kot najvišji izraz veselja in srčne odkrite udanosti. In ker živahni otroci tako radi take vtise posnemajo, pozdravi tudi ona tako od sestrice prineseno kavo. Kava je ta priljubljena Kathreinerjeva, katere tako prijetno diši, in tako dobro tekne, in kateri se ima zahvaliti za tako močne nagice, okrogle rokce in polne cvetoče ličice. In ko hoče ravno, pokorno čašico k ustam nesi, pride ji na misel izraz največje zadovoljnosti in srčnega veselja in zakliče „Živio!“ svoji sestrici nasproti. Kako srečno je umetnik to izpeljal, ko mala stvarica živahno čašico povzdigne in se stariji sestrici s ponosnim pa vendar prijetnim smehljajem tej zahtevi uda. Tudi ona piše, kakor cela družina gotovo vže del časa Kathreiner-Kneippovo sladno kavo, katere edina tako izvrstno združuje tako zdravilne dobre lastnosti slada z navajenim prijetnim in priljubljenim okusom prave božave kave. Delj kakor se otročja skupina gleda, bolj se gledalec dopade. Boljše priporočitve za to tako vže splošno priljubljeno Kathreinerjevo sladno kavo, kakor je to pravi umetnik v podobi storil, se gotovo ne more hitro najti.

Štev. 39. **Deželno gledališče v Ljubljani.** Dr. pr. 830.

V nedeljo, dne 9. januarja 1898.

Kot gosta nastopita g. **Irma Polakova** in g. **Valentin Podgrajski.**

Brat Martin.

Ljudska igra s petjem v štirih dejanjih. Nemški pisal Karol Gosta. Vglasbil Maks pl. Weinzierl. Kapelnik g. H. Benišek. Režiser g. R. Inemann.

Blagajnica se odpre ob 1/2. uri. Začetek točno ob 7. uri. Konec pred 10. uro.

Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pešpolka št. 27. Prihodnja predstava bo v torek, dne 11. januarja 1898.

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

V sredo, dne 12. januarja 1898

ob 8. uri zvečer

v Sokolovi dvorani „Narodnega doma“

drugi redni

KONCERT

pod vodstvom koncertnega vodje g.

Josipa Čerina

Pri koncertu sodelujejo: gospodičini **Mira Dev** (sopran), **Ana Lapajne** (mezzosopran); gospodje: **Ivan Frišil** (tenor), **Janko Likar** (bariton), **Julij Jurek** (cello); pevski zbor „Glasbene Matice“; orkester „Glasbene Matice“ in slavna **godba** c. in kr. pešpolka Leopold II., kralj Belgijcev, št. 27.

Vspored:

Ludwig van Beethoven: Simfonija št. 3, Es-dur, („Eroica“), op. 55. za veliki orkester. 1. Allegro con brio. 2. Marcia funebre (Adagio assai). 3. Scherzo (Allegro vivace). 4. Finale (Allegro molto).

Camille Saint-Saëns: Koncert za cello z orkestrom op. 33. Cello: g. Julij Jurek.

Bendl Karel: „Sveti večer“, narodna povest v dveh delih za soli, osmeroglasen mešan zbor in veliki orkester.

Cene prostorom izven naročba: Sedež I. do III. vrste à 2 gld.; IV. do VII. vrste à 1 gld. 50 kr.; od VIII. vrste naprej in na galeriji à 1 gld. — Stojišča à 50 kr., dijaške in garnizijske vstopnice à 30 kr

Vstopnice se dobivajo v trgovini g. J. Lozarja na Mestnem trgu, na večer koncerta pri blagajnici.

P. n. gg. naročniki naj se blagovole za svoje sedeže z legitimacijami zglašiti v trgovini g. J. Lozarja.

Iz uradnega lista.

Izvršilne ali eksekutivne dražbe: Jakoba Franka posestvo v Celjah cenjeno 2110 gld., in Martina Stembergerja posestvo v Vrbovem, cenjeno 2145 gld., oba dne 10. januarja in 10. februarja v Ilirski Bistrici. Jakoba Celharja posestvo v St. Petru, in Antona Maurerja posestvo v Grobšah, oba (v drugič) dne 11. januarja v Postojini.

Meteorološko poročilo.

Januarj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v mm. v 24 urah
7.	9. zvečer	737.6	5.3	sr. sever	oblačno	
8.	7. jutraj	738.8	2.8	sr. vsavzh.	oblačno	0.0
9.	2. popol.	738.7	6.6	sr. svzh.	oblačno	

Srednja včerajšnja temperatura 3.1°, sa 5.8° nad normalom.

Dunajska borza

Skupni državni dolg v notah	102 gld. 45	kr.
Skupni državni dolg v srebru	102	30
Avstrijska zlata renta	121	75
Avstrijska krona renta 4%	102	75
Ogerska zlata renta 4%	121	20
Ogerska krona renta 4%	99	70
Avstro-ogerske bančne delnice	945	—
Kreditne delnice	356	40
London vista	120	—
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	80
20 mark	11	75
20 frankov	9	53 1/2
Italijanski bankovci	45	45
C. kr. cekini	5	69

Predajalnica

se po ceni odda (2012—2)
na Sv. Petra cesti štev. 23.

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je gospod

Pavel Gruden

zasebnik

danes ob polu 7. uri zvečer, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 66. letu svoje dobe preminil.

Pogreb dragega rajnega bode v nedeljo, dne 9. januarja t. l., ob 4. uri popoldne na tukajšnje pokopališče.

Sv. maše za dušnice služile se bodo v tukajšnji župni cerkvi.

Pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev.

V Idriji, dne 7. januarja 1898.

(#4)

Žalujoči ostali.

Izvirališče: **Giesshübl Slatina**. Železnika postaja. — Zdravilišče in vodoodravnica pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko.

MATTONIJEVE GIESSHÜBLER KISELINE

kateri je kot zdravilni vrecel že več sto let na dobrem glasu v vseh boleznih dihal in prebavil, pri protinu, želodčnem in mehur-nem kataru. Izvrsten je za otroke, prebolele in mej nosečnostjo. (1-2)

Najboljša dijetelčna in osveževalna pijača.

Henrik Mattoni, Giesshübl Slatina.

V Ljubljani se dobiva po vseh lekarnah, večjih špecerijah, vinskih in delikatesnih trgovinah.

„Vila“

sredi vrta, pri mestu Celji na Štajerskem. se prodaja po jako ugodnem pogoji.

Plačilo na 7 let. — Več se izve pod šifro: „L. L. 1898, Celje, Štajersko.“ (2007—5)

4 zlate, 18 srebrnih svetinj, 30 castnih in priznanih diplom

Kwizdov restitucijski fluid

c. in kr. priv. umivalna voda za konje. Cena 1 steklenici 1 gld. 40 kr. a. v. Ze 35 let v dvornih konjskih hlevih, v večjih hlevih vojaštva in civilstva v porabi, za krepcanje in zopetno okrep-ljenje po večjih strapacijah, pri izvinjenju, trdoti kititd., vsposobilja konja za iz-redna dela v trainingu. Pristen samo z gornjo var-stveno znamko se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah

267—15) I

Avstro-Ogerske.

Glavna zaloga:

Fran Ivan Kwizda

c. in kr. avstr.-oger. in kralj. rumun. dvorni dobavitelj. Okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju,

Elegantne promenadne, okusne že-nitovanske obleke in raznovrstna druga oblačila v najnovejšem kroju izdelaje in se priporoča častitim damam

(33—1)

Josipina Barsin

Mestni trg št. 9, I. nadstropje.

Godba.

Za p. n. gospode restavraterje in za društva pripo-ročam svoj (2001—3)

izboren orkester na lok

kakor tudi oddelke od 6 mož naprej. — Vprašanja naj se pravočasno pošiljajo

Karolu Bitsch-u, Ljubljana, Radeckega cesta 1.

Varstvo proti mrazu in mokroti dajo jedino le moje svetovnoznane

častniške konjske odeje

kateri priznavajo ekonomski, posest-niki konj in oskrbniki itd. za tople, trpežne, neporušljive, torej za brezdvomno najboljše konjske odeje. Moje konjske odeje so jako gibčne, toraj tudi porabljive za posteljne odeje. Iste so jako velike, imajo žive rize in bordure in velja vrsta A 1 gld. 60 kr., vrsta B 2 gld. Rumendlake Dublé-izvoznike odeje z večbarvenimi bordurami najfinejše vrste, 2 metra dolge, 1 1/2 metra široke 3 gld. 50 kr. komad. Razpo-silja se z jamstvom in proti povzetju. — Jedino naročilno mesto

M. Rundbakin (1613—8)

Dunaj, II. okraj, Grosse Pfarrgasse št. 25.

Za kašljujoče

dokazuje nad 1000 izpričeval

izbornost

Kaiser-jevih prsnih bonbonov

ki gotovo in hitro pomagajo pri kašlju, hripavosti, katarhu in zagrenosti. Največja špecijaliteta Av-strije, Nemčije in Švice. Zavoj po 10 in 20 novč.

Zaloga pri **Mr. Ph. M. Mardetschlägerju**, lekarnarju v Ljubljani. (1661—9)

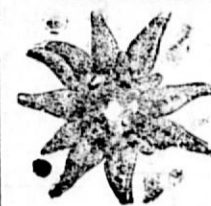
Vrt se odda v zakup.

Za čas od dne 25. januarja 1898 naprej se odda v zakup vrt, kateri se nahaja v varni legi lin skorja sredi mesta pri hiši v Ljubljani, Gradišče št. 16.

Vrt je prostran, ima površine za šest vrst gredic, dalje dva zidana, s steklom krita gredičnjaka, zidan cvetličnjak in pa zidan rastlinjak, katere oba mejita na v sredi med njima se nahajajoče stanovanje za vrtnarja, obstoječe iz pritlične sobe in kuhinje, iz pristrešne sobe in pa iz podzemeljske kleti, namenjene za shrambo.

V slednji se nahajata dva ognjišča za cvetličnjak oziroma za rastlinjak. V rečenem vrtu se izvršuje vže dolgo vrsto let umetno in trgovinsko vrtnarstvo.

Zakupne ponudbe izročajo se naj lastniku **Dr. Franu Munda**, odvetniku v Ljubljani. (1183—44)

Proti kašlju in nahodu, osobito dece, proti zasizanju, boleznim v vratu, želodcu in mehurju pri-poroča se najbolje (1874—5)

koroški rimski vrecel.

Varstvena znamka. najboljše namizna voda.

Zdravilišče in letovišče, postaja Prevali, pošta Kotlje (Köttellach) Koroško. ☞

Zaloga v Ljubljani pri **M. E. Supan-u**, in Lass-niku; v Kranju pri **F. Dolencu**; v Radovljici pri **O. Homannu**; v Trzinu pri **Fr. Reitharek**.

Avstro Hungarian

Paper

Vestas

Papirnaté vžigalice.

Senzacijonelen nadomestek

za

voščene, kakor tudi švedske vžigalice.

Gorilna doba jedne vžigalice

5 minut.

Se dobivajo v vseh boljših špecerijah in v vseh tabačnih prodajal-nicah. (1865—4)

Glavni zastopnik:

Julij Schillinger v Ljubljani.

Mala oznanila.

Pod Trnovo št. 2.

Veliko zalogo

Klobukov

priporoča J. Soklič.

Pod Trnovo št. 2.

JOSIP REICH

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spada-joča dela.

Postrežba točna. — Cene nizke.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval (40)

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakešna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Hugon Ihl

v Ljubljani, Spitalske ulice hiš. št. 4.

priporoča po ceni svojo

veliko zalogo suknenih ostankov.

Ostanki so v razloži v Lingarjevih ulicah.

Prej **Alojz Erjavec** Prej J. Zor

(42) čevljarški mojster

v Ljubljani, Čevljarske ulice št. 3

priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročevanje raznovrstnih obuval, katera izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinije do najprostejše oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Pekarija in slaščičarna (43)

Glavna trgovina: **Jakob Zalaznik.** Podružnica: Vegove ulice št. 12

Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno, zdravo in slastno pekarsko pecivo, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwieback) V svojih slaščičarnicah postrežam točno z najfinjšim masladihim pecivom in s finimi prístajimi likerji ter z Wermuth-vinom. Posebno opozarjam na fine ludijske krofe in zavitke s smetano napolnene. (Schlagrahm Rollen.)

Brata Eberl

Ljubljana, Frančiškanske ulice 4.

Pleskarska mojstra c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljate barve, lak in pokost. (44)

Zaloga originalnega karbolineja. Maščoba za konjska kopita in usnje.

Moderci

izvrstne fačone, najboljši izdelek

(45) najceneje pri

ALOJZIJU PERSCHE

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

F. Cassermann

krojač za civilne obleke in raznovrstne uradniške uniforme in poverjeni zalagatelj c. kr. unif. blagajnice drž. železnice uradnikov

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slav. občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepremočljivih havelokov po najnovejši fačoni in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču. — Gg. uradnikom se priporoča za izdelavanje vsakovrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor sablje, meče, klobuke itd., gg. c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelavanje

talarjev in baret. (46)

Največja izber najnovejšega

svilnatega blaga

črne in barvasto, za cele obleke in bluze, priporoča po najnižjih cenah (47)

Alojzij Persche

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

Avzug Repič

sodar

Ljubljana, Kolesijske ulice št. 16, (48) v Tinovem

se priporoča slav. občinstvu in naznanja, da izdeluje in popravlja vsakovrstne sode iz hrastovega in mehkega lesa po najnižjih cenah. — Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Fran Kaiser

puškar

prodajalec biciklov iz prvih tovarn.

(49) Ljubljana Šelenburgove ulice 6.

Najboljše urejena delavnica za popraviljanje biciklov in šivalnih strojev.

Največja tovarniška zaloga

ruskih in angleških galoš

pri (50)

J. S. BENEDIKT-u

Ljubljana, Stari trg.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

Ljubljana (51)

Turjaški trg šte. 7.

HENRIK KENDA

Geneni lepi klobuki za dame.

Vedno zadnje novosti. Popravila se urno in prav po ceni. Modni žurnali franco in zastoj.

(60) **LJUBLJANA.**

Ivan Jax (52)

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.

Geniki zastoj in franko.

Mehanik

(52) **Ivan Škerl**

Opekarska cesta št. 16.

Šivalni stroji po najnižjih cenah. Bistlike in druga v njegovo stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in ceno. — Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Ign. Fasching-a vdove

ključavničarstvo (53)

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč najprostejših, kakor tudi najfinjših, z žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kahlami. Popraviljanja hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvršijo.

Kravate in (55)

perilo za gospode prodaja najceneje

Alojzij Persché

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur zlatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakor tudi stenskih ur, budilk in salonskih ur vse le dobro do najfinije kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih, kakor tudi v stenskih urah vedno v zalogi. 56

Poprave se izvršujejo najtočneje.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 6 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo. (57)

Fran Detter

Ljubljana, Stari trg šte. 1.

Prva in najstarejša zaloga

šivalnih strojev.

Tu se tudi dobivajo vsakovrstni kmetijski stroji. Posebno pa priporočam svoje izvrstne slamo-reznice in mlatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti cenó. (58)

Geniki zastoj in poštnine prosto.

Nagrobne vence

v največji izberi in po najnižjih cenah

trakovek vencem

z ali brez napisov v vseh barvah

(59) priporoča

Karl Recknagel

na Mestnem trgu.

perje za postelje

pri (1711-9)
Mariji Mikota, Pred škofjo št. 21.

Deset minut od nameravane proge bodoče
ohijske železnice, 2 uri od Bleda, se prostovoljno
od jako ugodnimi pogoji

proda
iša z gospodarskim poslopjem
mlinom in žago

izvratno vodno močje, ki bi bila sposobna tudi
kako večje tovarniško podjetje.

Nadrobnoti pove dr. Valentin Krisper
v Ljubljani. (14-3)

Šokolada in Cacao Suchard.

Da se preprečijo dogodivša se nepo-
razumljenja, se častito občinstvo opo-
zarja, da tovarna Ph. Suchard tako-
zvano „lemljive šokolade“ (Bruch-
Chocolade) niti ne izdeluje, niti v trgo-
vino spravlja

Šokolade Ph. Sucharda se sa-
jamčeno čiste dobavljajo in, kakor
znano, le v stantjolu zavite s tovar-
niško znamko in podpisom (32-1)

Uradno dovoljena
I. najstarejša posredovalnica stanovanj in služb
G. FLUX
Gospodske ulice št. 6 pri tleh na desni
priprave: 3 priprave jako čedne kuharice na
vse s 3- in 4-letnimi spricavali; sprotne, brhke pla-
šilne matakariče, ki lahko položijo kavojo, in nekaj
močnih deklet za razna dela, ki snajo nekoliko si-
vati, plesti, likati in prati. — Stišne osebe na izbir
v pisarni ves dan. (61)

Trgovski pomočnik

dobro izurjen v trgovini z mešanim blagom, več
slovenskega in nemškega jezika, želi svojo sedanjo
službo premeniti. (36-2)

Naslov pove upravništvo „Slav. Naroda“.

Urarskega pomočnika

dobrimi spricavali in večletno prakso vnaprejme takoj

Jože Serjun

Plačilo se piemeno naznani.

urar v Idriji.

Udano podpisani se priporoča p. n. občinstvu za bodočo sezono za izdelovanje
svatbenih in plesnih buketov
in drugih v vezanje cvetec spadajočih del, kakor tudi mrtvalskih vencev po najno-
vejši faconi in po najnižjih cenah, zagotavljajoč najsolidnejšo postrežbo.

Z veseloštopovanjem
Alojzij Korsika, umetni in trgovski vrtnar v Ljubljani.

Št. 44672

Razglas.

(65)

Ker se je dne 29. decembra 1897. l. zopet prigodil slučaj, da je v neki
hiši na Poljanski cesti v Ljubljani stekline sumpen maček jednega
človeka ugriznil v nogo, določa podpisani magistrat v smislu postave
z dne 29. februarja 1880 (drž. zakonika št. 35) dodatno k svojemu raz-
glasu z dne 1. decembra 1897, št. 40858, — sledeče:

Mačke, ki se nahajajo v hišah: ob Barvarski stezi, v Kapiteljskih uli-
cah, ob Lončarski stezi, v Ozkih ulicah, na Poljanski cesti, Poljanskem na-
sipu, Poljanskem trgu, v Strelških ulicah, ob Strmem potu, Sukuarskih
ulicah, na Žitnem trgu in v Živinozdravniških ulicah, je pokenčati.
V ta namen morajo stranke, bivaajoče v navedenih ulicah
takoje svoje mačke mestnemu konjaču izročiti, da jih
pohije.

Proti strankam ki bi se tej odredbi ne pokorile, postopalo
se bode po določilih oddelka VIII. omenjene postave in se jim bode
prisodila globa do 100 gld.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 5. januarja 1898.

Mestna hranilnica v Kranji

plačuje vlagateljem tudi po novem letu po

4% obresti

od njihovih vlog, torej brez odbitka novega
rentnega davka, katerega bo hranilnica plače-
vala iz lastnega. (13-2)

Št. 226 praes.

Razpis služeb.

(1964-3)

Pri mestnem magistratu se razpisujejo sledeče službe:

- služba **tržnega nadzornika** s prejemki IV. činovnega razr. da;
- služba **magistratnega koncipista** s prejemki V. činovnega razr. da, eventov. lno služba **magistratnega konceptnega praktikanta** z dodatkom letnih 600 gld;
- troje služb **pisarniških praktikantov** z letnim adjutom po 480 gld.

Od reflektantov na službo tržnega nadzornika, ki bode imel vzdržavati
tržni red, zahteva se teoretično in praktično poznanje živil.

Prosilci za službi ad b) morajo dokazati, da so prebili predpisane juri-
dične izpite na kakem avstrijskem vsučilišču in da so za konceptno urado-
vanje tudi praktično usposobljeni. Če bi pa takšnih prosilcev ne bilo, jemal
se bo v drugi vrsti tudi ozir na splošno usposobljenost in izobrazbo.

Od prosilcev za službo ad c) zahteva se splošna usposobljenost in pa
dovršeni nauki na kaki nižji gimnaziji ali realki. Prednost bode pa imeli
prosilci, ki se morejo izkazati s srednješolskimi zrelostnimi spricavali.

Službe ad b) in c) so razpisane v stalno podelitev, služba ad a) se pa
oddaje za zdaj začasno in se podeli stalno takrat, ko dokaže nadzornik za-
htevano sposobnost za poverjeni posel.

Prosilci za jedno zgoraj označenih služb naj svoje s potrebnimi doka-
zili opremljene prošnje vlagajo pri predsedništvu mestnega magistrata najpozneje

do 15. januarja 1898. l.

ker bi se pozneje došle prošnje ne upoštevale.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane

dne 22. decembra 1897.

Friderik Wannick & Co.

tovarna za stroje, livnica železa in kovin
v Brnu na Moravskem

prevzema

inštalacija kompletnih parnih opekarnic
in zavodov za malto. (1217-21)

Stalna razstava opekarniških strjev.

Ilustrovani prospekti brezplačno. — Nad 900 zavodov že urejenih.

Priporočam svojo bogato, veliko
zalogo vsakovrstnih (29-2)

ur in verižic
prstanov, uhanov itd.

posebno veliko izbero

gg. ženinom in nevestam

po najnižjih cenah.

Vabim na mnogobrojen obisk ter
pošiljam cenike po pošti zastoj.

FR. ČUDEN

urar v Ljubljani.

Posojilnica v mestu Kamniku

obrestuje hranilne vloge tudi po novem letu po

4½%

brez odbitka novega rentnega davka.

(1986-3)

Ravnateljstvo.

Naznanilo.

Južnoštajerska hranilnica v Celji

obrestuje hranilne vloge kakor dosedaj tudi od novega leta 1898 naprej

po 4 odstotke

ne da bi odtegovala rentni davek.

Nevzdignene obresti pripisujejo se vsakega 1. prosinca in
1. malega srpana h kapitalu.

(1929-5)

Ravnateljstvo.

Glasovirji

(1635—11)

tvrdke

Bratje Stingl

na Dunaji in v Budimpešti.

Kratki klavirji in pianino

najboljše kakovosti s izbrano glasovno polnostjo v pripravi in elegantni opravi iz onenjene prve in največje klavirske tovarne s parnim izdelovanjem po solidnih cenah in s desetletnim jamstvom.

Stari klavirji se jemlje v zameno. Ubiranja in popraviljanja se izvršujejo najtočneje

Zaloga v Ljubljani:

Karol Lorenz

izdelovalec glasovirjev in ubiratelj v Ljubljani, v Prulah št. 27, poleg kopališča.

Vsak dan sveže pustne krofe

priporoča

(35—2)

slaščičarna **Jakoba Zalaznik-a**
Stari trg št. 21 in Vegove ulice št. 12.

Hiša v Vodmatu št. 114

se prodaja.

Hiša obsega 7 stanovanj in vrt. — Cena jako nizka. (34—2)

Tovarna

za
ovčjevolneno sukno

JULIJ WIESNER & Co.

v Brnu

(345—30) je

prva na svetu

ki na zahtevanje razpošilja brezplačno in poštne prosto vzorce svojih izdelkov v damskih lodnih suknih in prodaja blago na metre. Ker se ogiblje blago tako strašno podražujočemu prekušanju, kupujejo naši odjemalci za najmanj 35% ceneje, ker naravnost iz tovarne. Prosimo si naročiti vzorce, da se prepriča.

Tovarna za ovčjevolneno sukno
Julij Wiesner & Co.
Brno, Zollhausglaeis 7/106.

Naravnost iz tovarne.

Vzprejemem

trgovsko temeljito izobraženega

korešpondenta-knjigovodjo

z dobro plačo. — Znanje več jezikov potrebno.

Nadalje vzprejemem spretnega

potovalca

proti proviziji. — Ponudbe naj se pošiljajo meni.

Vinko Majdič

(12—3)

valjični mlm v Kranji.

Dr. Rose balzam

za želodec

iz lekarne

B. FRAGNERJA v Pragi

je že več kakor 30 let občno znano domače zdravilo slast vzbujajočega, prebavljanja pospešujočega in miho odvajajočega učinka.

Svarilo! Vsi deli anabalaže imajo zvršen sroječo postavno depotirano varstveno znamko.

(885—5) b Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragnerja pri „črnem orlu“

Praga, na Mali Strani, oglej Spornereve ulice.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 kr., po pošti 10 kr. več.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

V Ljubljani se dobiva pri gg. lekarjih G. Piccoli, U. pl. Trnkoczy, M. Mardetschlager, J. Mayr; dalje v vseh lekarnah Avstro-Ogerske.

Varst. znamka: Sidro.

LINIMENT CAPSICI COMP.

iz Richter-jeve lekarne v Pragi

priznana izborna, bolečine tolažeče mazilo; po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. se dobiva v vseh lekarnah. Zahtevati naj se blagovoli to (1606—14)

splošno priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „Sidro“ iz Richter-jeve lekarne in sprejme naj se iz opreznosti le take steklenice kot pristne, ki imajo to varst. znamko.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi.

Kanarčki.

Fini pristni harški žlahtni žvrg livci.

(Echte Harzer Kanarienvogel.)

razpošiljam s povzetjem po 4, 5, 6 in 8 gld. jednega, v osmih dneh poskušnje za tudi zamenjam; samice istega rodu po 1 gld., s čopico po 1 gld. 50 kr. Jamcem za vrednost in živi dohod. Pri vprašanjih prosim pismeno z amko priložiti.

(1896—5)

Srečko Tomažič

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 33

Holandsko-ameriška črta.

Parniki vozijo po 1krat do 2krat na teden iz Rotterdama v New-York.

Pisarna za kajute:

Dunaj, I., Kolowratring 9.

Pisarna za medkor: Dunaj, IV., Weyringerg. 7A.

I. kajuta:

Od 1. aprila do 31. oktobra . . . mark 290—400*

„ 1. novembra do 31. marca . . . 230—320

II. kajuta:

Od 1. avgusta do 15. oktobra . . . mark 200

„ 16. oktobra do 31. julija . . . 180

*) Po legi in velikosti kajute in po hitrosti in eleganci parnika. (4—2)

Komí

za trgovino z mešanim blagom, dober manufakturist, starejših let, ki je zmožen nemškega in slovenskega jezika v govoru in pismu, se vzpreme pri Ivanu Wanknig-u v Smarčnem pri Litiji.

Istotam se vzpreme

močan vajenec

s potrebno šolsko omiko.

(1992—3)

**Vsako hripavost
Vsak kašelj**

temeljito odstrani samo Krause-ja najboljše

katarni uničevalec

(dobrookusne konfiture). (1834-19)

Zavoječki po 25 kr. se dobvajo v Ljubljani pri: Milani Leustek-u, lekarna pri „Mariji Pomagaj“; Ubaldin pl. Trnkoczy-ju, lekarna „pri enorogu“.

Kleparski

pomočnik

se išče za samostalno delo na deželi. Ponudbe na izdelovalnico domačega orodja (Hausgeräthe-Manufactur) v Višnji Gori na Kranjskem. (19—2)

Živijo!

Kathreiner-Kneippovo sladno kavo

Prosim zdravilo, ki odličnih svojih okusov kavo in mleko združuje v eno celoto, ki je tako sladka in prijetna, da jo lahko prebavljiva, se Kathreiner-Kneippovo sladno kavo izkazuje za isto jednako dobro za odrasle in otroke. Ona je zdravilo in varnost bi pristalo „Kathreiner-Kneippovo“ sladno kavo nedostajati v nobenem gospodinjstvu.

Stari se pred nečvrednimi ponaredbami.